

Ert Dnr: Dnr RG 2021/223

Riksgälden

Kärnavfallsrådets yttrande gällande ”Remiss av Riksgäldens förslag på kärnavfallsavgifter, finansierings- och kompletteringsbelopp för 2022–2023

Kärnavfallsrådets yttrande

Rådet ställer sig bakom Riksgäldens förslag på kärnavfallsavgifter, finansierings- och kompletteringsbelopp för 2022–2023.

Under 2017 förändrades finansieringslagstiftningen. En konsekvens är att kompletteringsbeloppen inte bara ska beakta osäkerheter i de framtida kostnaderna för reaktorinnehavarna, utan även osäkerheter när det gäller reaktorinnehavarnas tillgångar i kärnavfallsfonden. Dessutom ska inte längre reaktorinnehavarna själva beräkna storleken på kompletteringsbeloppen, det ska istället Riksgälden göra.

Ny modell för beräkning av kompletteringsbelopp

Riksgälden har arbetat sedan 2018 med upphandling, modellutveckling och analys för att anpassa beräkningarna av kompletteringsbeloppen till de nya bestämmelserna i finansieringslagen och finansieringsförordningen. Kärnavfallsrådet var positiva till Riksgäldens översyn av beräkningsmodellerna för kompletteringsbelopp och hade inget att invända mot de remitterade underlaget.¹

Riksgälden lämnar för första gången förslag (för 2022–2023) på kompletteringsbelopp beräknade i enlighet med de nya bestämmelserna och det är drygt en fördubbling av kompletteringsbeloppet. Kärnavfallsrådet anser att det är positivt med denna höjning. Rådet har flera gånger tidigare lyft att kärnavfallsprogrammet handlar om så omfattande verksamheter och långa tidsperspektiv att det inte bör uteslutas att det blir högre kostnader än förväntat.

Ur Riksgäldens rapport om orsaker till ökningen av kompletteringsbeloppet

Ungefär hälften av den återstående ökningen (fördubblingen) förklaras av breddningen i definitionen av kompletteringsbeloppet, det vill säga när osäkerheter kring den framtida avkastningen i kärnavfallsfonden samt inflation beaktas. En fjärdedel förklaras av en stokastisk modellering över tid av relativpriser (externa ekonomiska faktorer – EEF) samt osäkerheter i merkostnader som tidigare inte beaktats. Resterande fjärdedel av ökningen följer av att Riksgälden gör bedömningen att osäkerheterna kring SKB:s bedömning av de framtida kostnaderna är underskattad, och därför ökar volatiliteten för riskfaktorn för programspecifika osäkerheter i kärnavfallsprogrammet (s.k. volymrisk) jämfört med SKB:s antaganden.

¹ Kärnavfallsrådets yttrande gällande Riksgäldens remiss angående Riksgäldens beräkningsmodell för kompletteringsbelopp (2021-05-05).

Bakgrund

Bakgrunden nedan är hämtad ur Riksgäldens rapport *Kärnavfallsavgifter och säkerhetsbelopp – Förslag på avgifter och säkerhetsbelopp för reaktorinnehavare 2022–2023* (2021-06-24).

Riksgälden ska enligt 14 § förordningen (2017:1179) om finansiering av kärntekniska restprodukter (finansieringsförordningen) lämna förslag till regeringen på kärnavfallsavgifter, finansierings- och kompletteringsbelopp för reaktorinnehavare för kommande treårsperiod. Förslagen ska ges in inom tolv månader från det att reaktorinnehavarnas kostnadsberäkning ska ha getts in. I september 2020 lämnade Riksgälden förslag på kärnavfallsavgifter, finansierings- och kompletteringsbelopp för 2021. Den 10 december 2020 beslutade regeringen om kärnavfallsavgifter, finansierings- och kompletteringsbelopp för reaktorinnehavare för år 2021. Detta förslag avser således åren 2022–2023. Kostnadsunderlaget från industrin är detsamma som i förslaget för 2021 vilket även innebär att Riksgäldens synpunkter och justeringar av underlaget kvarstår.

Enlig 15 § finansieringsförordningen ska Riksgälden ge tillståndshavaren tillfälle att lämna synpunkter på förslaget. Om förslaget gäller en reaktorinnehavare, ska även berörda myndigheter, kommuner och organisationer ges tillfälle att lämna synpunkter.

Från den 31 mars till den 10 maj 2021 remitterades en beskrivning av den beräkningsmodell som Riksgälden nu använder för att beräkna kompletteringsbeloppen. Syftet var att ge berörda parter insyn i hur modellen fungerar och möjlighet att lämna synpunkter på beräkningsprinciper och modellfunktionalitet innan Riksgälden använder modellen för att föreslå kompletteringsbelopp för reaktorinnehavare.

I rapporten *Kärnavfallsavgifter och säkerhetsbelopp – Förslag på avgifter och säkerhetsbelopp för reaktorinnehavare 2022–2023* lämnar Riksgälden förslag på kärnavfallsavgifter, finansierings- och kompletteringsbelopp för reaktorinnehavare för 2022–2023, så att de som avses i 15 § finansieringsförordningen har möjlighet att lämna synpunkter på underlaget.

Beredning av ärendet

Kärnavfallsrådet har fått tillfälle att yttra sig över Riksgäldens förslag på kärnavfallsavgifter, finansierings- och kompletteringsbelopp för 2022–2023. Ärendet har beretts av sakkunnige Ingvar Persson och Kärnavfallsrådets kansli. Beslut i ärendet har fattats av Kärnavfallsrådet.

Carl Reinhold Bråkenhielm
Ordförande Kärnavfallsrådet